

Zápisnica
z 80. zasadnutia Slovenskej rektorskej konferencie,
12. a 13. januára 2017 na Táloch

Prítomní:

- Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.
- prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD.
- prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi
- doc. Ing. Jozef Habánik, PhD.
- doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.
- doc. Mária Heinzová, ArtD.
- prof. Ing. Edita Hekelová, PhD.
- prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.
- prof. Ing. Stanislav Kmeť, CSc.
- prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.
- prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.
- Dr. h. c. doc. Ing. Jozef Matúš, CSc.
- prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD.
- prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD.
- doc. Ing. Jozef Puttera, CSc. (prítomný len 12. januára 2017)
- prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
- prof. RNDr. Pavol Sovák, CSc.
- prof. MUDr. Peter Šimko, CSc.
- prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD.
- doc. RNDr. János Tóth, PhD.
- prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc.

Ospravedlnení:

- doc. Samuel Abrahám, PhD.
- Dr. h. c. prof. Ing. Viera Cibáková, CSc.
- Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD.
- prof. MUDr. Marián Karvaj, PhD.
- prof. PhDr. Egon Krák, ArtD.
- doc. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.
- doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš, PhD.
- prof. Stanislav Stankoci, akad. mal.
- Dr. h. c. doc. PaedDr. Marek Storoška, PhD.
- prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.

Hostia – osoby poverené výkonom funkcie rektora:

- doc. PaedDr. Tomáš Lengyelfalusy, PhD.
- prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc.

Rokovanie Slovenskej rektorskej konferencie („SRK“) viedol prezident prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc. (prezident SRK).

Prezident SRK privítal prítomných členov SRK a hostí. Informoval, že aktuálne zasadnutie má interný charakter a neboli naň pozvaní hostia okrem osôb poverených výkonom funkcie rektora. Ospravedlnil neprítomných členov, ktorí informovali o dôvodoch svojej neúčasti. Následne dal slovo rektorovi Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici doc. Ing. Vladimírovi Hiadlovskému, PhD., ktorý je spoluorganizátorom a hosťiteľom zasadnutia.

Podľa webového sídla Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) a podľa informácií poskytnutých členmi SRK k 12. 1. 2017 má SRK 20 členov z verejných, 3 členov zo štátnych a 8 členov zo súkromných vysokých škôl. SRK má spolu 31 členov.

Pre potreby hlasovania podľa štatútu SRK má každý rektor verejnej a štátnej vysokej školy jeden hlas. Rektorom súkromných vysokých škôl prislúcha jeden kuriálny hlas za každú aj začatú päťicu súkromných vysokých škôl. Podľa webového sídla MŠVVaŠ SR je na Slovensku ku dňu rokovania 12 súkromných vysokých škôl. Z toho vyplývajú 3 kuriálne hlasy rektorov súkromných vysokých škôl. SRK má ku dňu rokovania 26 členov s hlasovacím právom.

SRK je schopná sa uznášať, ak je na zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov SRK s hlasovacím právom, t. j. min. 14 členov s hlasovacím právom. Táto podmienka bola splnená. Na začiatku rokovania boli prítomní 16 rektori verejných vysokých škôl, dvaja rektori štátnych vysokých škôl a jedna rektorka súkromnej vysokej školy. Spolu bolo prítomných 19 členov SRK. Uznesenie SRK je platné, ak sa v hlasovaní vyjadrí kladne nadpolovičný počet všetkých členov SRK s hlasovacím právom, t. j. min. 14 členov s hlasovacím právom.

Prítomná rektorka súkromnej vysokej školy sa stala nositeľkou kuriálneho hlasu, menovite prof. Ing. Edita Hekelová, PhD. Po oznámení nositeľky kuriálneho hlasu bolo na rokovaní prítomných celkom 19 členov SRK s hlasovacím právom. SRK bola počas celého rokovania uznášaniaschopná.

Na rokovanie prišli Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD. a doc. Ing. Jozef Habánik, PhD., počet prítomných členov s hlasovacím právom sa zvýšil na 21.

Za overovateľov zápisnice z 80. zasadnutia prezident SRK navrhol prof. MVDr. Janu Mojžišovou, PhD. a prof. ThDr. Jozefa Jaraba, PhD. Protinávrh nebol predložený a prezident SRK dal hlasovať o návrhu.

- Overovatelia zápisnice z 80. zasadnutia SRK boli schválení jednomyseľne.

Prezident SRK navrhol ako členov návrhovej komisie pre 80. zasadnutie SRK členov prezídia a to menovite prof. Ing. Rudolfa Kropila, CSc., prof. RNDr. Karola Mičietu, PhD., prof. doc. JUDr. Mareka Šmida, PhD. a predsedov vybraných komisií SRK menovite prof. Ing. Ferdinanda Daňa, PhD., prof. Ing. Roberta Redhammera, PhD. a doc. Ing. Vladimíra Hiadlovského, PhD., za súkromné vysoké školy navrhol prof. Ing. Editu Hekelovú, PhD. a za štátne vysoké školy prof. MUDr. Petra Šimka, CSc. Nikto nepredložil iný návrh a prezident SRK dal hlasovať o svojom návrhu.

- Návrhová komisia pre 80. zasadnutie SRK bola schválená jednomyseľne.

Prezident SRK informoval, že návrhová a mandátová komisia SRK bude doplnená v prípade potreby.

K bodu 1 – Schválenie programu zasadnutia

Prezident SRK predložil na schválenie návrh programu 80. zasadnutia SRK:

1. deň rokovania 12. januára 2017

1. *Schválenie návrhu programu zasadnutia*
2. *Informácia o zápisnici a uzneseniach zo 79. zasadnutia SRK (13. decembra 2016 v Nitre)*
3. *Správa prezídia SRK za obdobie od 13. decembra 2016*
4. *Koncepčný dokument Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva: diskusia a zapracovanie pripomienok, vypracovanie stanoviska*

2. deň rokovania 13. januára 2017

4. *Koncepčný dokument Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva: diskusia, zapracovanie finálnych pripomienok, schválenie stanoviska*
5. *Rôzne*

Prítomní členovia nemali námietky a prezident SRK dal hlasovať o návrhu programu zasadnutia.

- Program 80. zasadnutia SRK bol schválený jednomyseľne.

Schválený program 80. zasadnutia SRK

1. deň rokovania 12. januára 2017

1. **Schválenie návrhu programu zasadnutia**
2. **Informácia o zápisnici a uzneseniach zo 79. zasadnutia SRK (13. decembra 2016 v Nitre)**
3. **Správa prezídia SRK za obdobie od 13. decembra 2016**
4. **Koncepčný dokument Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva: diskusia a zapracovanie pripomienok, vypracovanie stanoviska**

2. deň rokovania 13. januára 2017

4. **Koncepčný dokument Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva: diskusia, zapracovanie finálnych pripomienok, schválenie stanoviska**
5. **Rôzne**

K bodu 2 - Informácia o zápisnici a uzneseniach zo 79. zasadnutia SRK (13. decembra 2016 v Nitre)

Generálna sekretárka Mgr. Mária Čikešová informovala o zápisnici zo 79. zasadnutia SRK a plnení prijatých uznesení zo zasadnutia SRK a zasadnutia prezídia SRK (12. decembra 2016 v Nitre). Prítomní členovia nemali pripomienky k predloženým dokumentom a vzali ich na vedomie.

Záver

Slovenská rektorská konferencia vzala na vedomie zápisnicu zo 79. zasadnutia SRK konaného 13. decembra 2016 v Nitre a informáciu o plnení prijatých uznesení.

K bodu 3 - Správa prezídia SRK za obdobie od 13. decembra 2016

Generálna sekretárka Mgr. Mária Čikešová informovala o činnosti prezídia SRK od 13. decembra 2016. Členovia prezídia SRK poskytli doplňujúce informácie. Prezident SRK informoval o pripravovanom valnom zhromaždení a konferencii Európskej asociácie univerzít o autonómii a slobode, ktoré sa budú konať 6. a 7. apríla 2017 v nórskom Bergene a vyzval členov k účasti.

K bodu 4 - Koncepčný dokument Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva: diskusia a zapracovanie pripomienok, vypracovanie stanoviska

Prezident SRK informoval o internom dokumente, ktorý obdržal 11. januára 2017 od doc. RNDr. Milana Ftáčnika, CSc. ako reakciu na diskusiu s ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR a jeho tímom poradcov na 79. zasadnutí SRK 13. decembra 2016 v Nitre s názvom "Podklady k diskusii o Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, časť VŠ (pre interné potreby členov SRK)" (ďalej ako „Podklady ...“). Dokument zhodnotil pozitívne, pretože predstavuje posun v diskusii o cieľoch reformy v oblasti vysokých škôl podľa predchádzajúcich odporúčaní a pripomienok členov SRK.

Prezident SRK navrhol, aby sa členovia SRK vyjadrili k návrhu Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva (ďalej ako „Národný program ...“) a k jednotlivým cieľom. Členovia SR, ktorí predložili svoje pripomienky písomne, boli vyzvaní ich stručne prezentovať a ostatní boli požiadaní sa v prípade záujmu prihlásiť do diskusie. Potom budú členovia SRK rokovať o „Podkladoch ...“. Na základe diskusie vypracuje návrhová komisia návrh stanoviska SRK, ktorý bude predložený na vyjadrenie a schválenie 2. deň rokovania.

V diskusii o spôsobe rokovania vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., prof. Ing. Stanislav Kmeť, CSc., Dr. h. c. doc. Ing. Jozef Matúš, CSc. a prof. Ing. Edita Hekelová, PhD.

Diskutujúci ocenili doplňujúce informácie a nové návrhy predložené v Podkladoch k diskusii. Zaujímali sa o záväznosť „Podkladov ...“ pre tím poradcov a MŠVVaŠ SR, čo prezident SRK nemohol potvrdiť.

V diskusii prevládol názor pracovať s obidvomi materiálmi súčasne, resp. pripomienkovať ich postupne so zreteľom, že Národný program bol upravený a doplnený o Podklady k diskusii.

Prítomní sa vyjadrili všeobecným súhlasom za návrh prezidenta SRK pripomienkovať oba dokumenty postupne podľa jednotlivých cieľov.

Diskusia k návrhu „Národného programu ...“:

SRK prijala uznesenie k „Národnému programu ...“ na 79. zasadnutí 13. decembra 2016 v Nitre. Prezident SRK oboznámil členov so znením uznesenia SRK v predmetnej veci. Členovia SRK počas celej diskusie o „Národnom programe ...“ upozorňovali, že návrh je príliš všeobecný. Predložené ciele sú väčšinou zámermi a v návrhu chýbajú konkrétne, časovo vymedzené a merateľné ciele.

K cieľu VŠ-1-1

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. Ing. Stanislav Kmeť, CSc., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc. a Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.

Členovia SRK konštatovali, že s cieľom je možno súhlasiť, ale metodika jeho plnenia je nejasná, cieľ nesleduje potreby spoločnosti. Ďalšie zvyšovanie počtu študentov nie je adekvátne štruktúre slovenského trhu práce. Cieľ sa má zamerať na zvyšovanie kvality uchádzačov a absolventov, pedagógov, výskumu a tvorivej činnosti a orientovať vysokoškolské vzdelávanie na plnenie potrieb spoločnosti. Kvalitné vysoké školstvo nemá byť cieľom, ale prostriedkom.

K cieľu VŠ-1-2

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Edita Hekelová, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Diskutujúci konštatovali, že ide o pokračovanie predchádzajúceho bodu 1-1 a v návrhu absentuje konkretizácia nového modelu. Členovia SRK podporili inštitucionálnu akreditáciu a prechod na akreditáciu študijných odborov viazanú na personálnu garanciu pracoviska.

K cieľu VŠ-1-3

V diskusii vystúpili: prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

SRK dlhodobo žiada zmenu postavenia Akreditačnej komisie podľa Štandardov a usmernení na zabezpečovanie kvality v EHEA („ESG“). Slovenská agentúra pre hodnotenie kvality vysokých škôl musí byť plnoprávnym členom ENQA. Členovia SRK v pripomienkach k Národnému programu vítajú možnosť medzinárodnej akreditácie a evaluácie, avšak za podmienky, že rozhodnutie zahraničnej agentúry, ktorá je prijatá do Európskeho registra pre zabezpečovanie kvality („EQAR“) a teda koná v súlade s ESG, nebude spochybňované.

K cieľu VŠ-1-4

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., doc. Ing. Jozef Habánik, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Členovia SRK opäť skonštatovali, že ide o zámer a nie cieľ ako pri VŠ-1-1. Pre učiteľov treba v systéme vytvoriť motivačné prvky a prijať konkrétne opatrenia. Návrh používa termín „kvalitný učiteľ“, ale nedefinuje pojem „kvalitný“.

K cieľu VŠ-1-5

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD.

Členovia SRK žiadajú ponechať súčasný stav habilitácií a inaugurácií a požadujú legislatívnu úpravu s posilnením autonómie vysokých škôl. Vysoké školy si stanovujú aj podmienky a kritériá pre prijímanie významných odborníkov zo zahraničia a z praxe na funkčné miesta vedeckými radami. Hovorilo sa o praxi menovania profesorov prezidentom SR, ktorá je historickou tradíciou v sektore, ale nie je bežná vo väčšine európskych krajín. Takáto prax umožňuje štátu zasahovať do univerzitných práv. SRK sa v diskusii stotožnila s 2. variantom v časti 2 Podkladov k diskusii na str. 3. Možnosť získať docentúru a profesúru je motivačná pre mladých tvorivých pracovníkov vysokých škôl. Oba tieto procesy by sa mali zdynamizovať.

K cieľu VŠ-1-6

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Sústavu ŠO spravujú úradníci a nie odborníci a preto je jej rozsah extrémny a zmeny neprogresívne. Systematická revízia Sústavy ŠO je deklarovaná v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 – 2020. Členovia SRK súhlasia s kvalifikovanou revíziou a redukciou sústavy, ale v nadväznosti na zmeny v procesoch zabezpečovania kvality (akreditácie).

K cieľu VŠ-1-7

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD., prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Členovia SRK odporúčajú preformulovať ako cieľ a doplniť finančné mechanizmy, na ktorých sa budú podieľať aj iné rezorty/sektory. Nepodporujú zriadenie špecializovanej prognostickej inštitúcie, keďže v súčasnosti už existujú odborné kapacity tohto typu napr. na SAV.

K cieľu VŠ-1-8

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Ide o konštatovanie súčasného stavu, v sektore nie sú prekážky zamestnávania odborníkov z praxe. Diskutujúci žiadajú odstrániť existujúce právne prekážky tvorby spoločných študijných programov, podporovať programy v cudzích jazykoch a vytvoriť finančné zázemie pre ich rozvoj.

K cieľu VŠ-1-9

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Členovia SRK žiadajú riešiť podmienky pre realizáciu liberálnych štúdií v rámci autonómie vysokých škôl. Predpokladajú, že návrh vychádza z praxe v USA, zámer predkladateľa je nejasný. Odmietajú liberálne štúdiá ako ŠO, pretože absolventi by nenašli uplatnenie na trhu práce v slovenských podmienkach. Diskutujúci podporujú zmeny formy štúdia, ak by bol študent prijatý na vysokú školu (všeobecné štúdium) a až počas štúdia si vybral špecializáciu.

K cieľu VŠ-1-10

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Členovia SRK odporúčajú preformulovať zámer na cieľ.

K cieľu VŠ-1-11

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Diskutujúci odporúčajú formuláciu podľa časti 3. „Podkladov ...“ o kategorizácii vysokých škôl. Členovia SRK žiadajú vynechať opatrenie 1-11-04, pretože existujú analýzy Akreditačnej komisie vychádzajúce z komplexnej akreditácie, ktoré môže rezort využiť.

K cieľu VŠ-1-12

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Cieľom má byť podľa členov SRK systémové zlepšenie podmienok štúdia na Slovensku a vyššia atraktivnosť slovenských vysokých škôl pre slovenských a zahraničných študentov.

K cieľu VŠ-1-13

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Vysoké školy ponúkajú iné formy štúdia ako externé, celoživotné, ďalšie, doplnkové vzdelávanie. Členovia SRK odporúčajú v oblasti externého štúdia návrat k predchádzajúcemu modelu štandardnej dĺžky (rovnaká kvalita, náročnosť a dĺžka štúdia v dennej a externej forme), keďže predĺženie štúdia sa ukázalo ako neatraktívne a nekonkurenčné v regióne V4.

K cieľu VŠ-2-1

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. MUDr. Peter Šimko, CSc., prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., prof. Ing. Stanislav Kmeť, CSc., Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.

Diskutujúci konštatujú, že navrhované ciele v časti 2.2 nezodpovedajú realite a potrebám slovenskej vedy. Univerzity a vysoké školy predstavujú ťažiskovú kapacitu výskumného potenciálu Slovenska na medzinárodnej úrovni, ale návrh „Národného programu ...“ vníma výskumnú politiku len ako doplnok. Návrh nevenuje pozornosť formulácii štátnej vednej politiky pre rezort, nekladie dôraz na tvorbu rámca a financovanie výskumnej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl, úplne opomína umeleckú činnosť vysokých škôl. Slovenská veda a nielen na vysokých školách nevyhnutne potrebuje modernú infraštruktúru. Uvedené pripomienky platia pre celú 2. časť.

Doktorandské vzdelávanie je jednou z najväčších výziev v sektore. Jeho základom majú byť Salzburské princípy I. a II., ktoré zdôrazňujú excelentnosť a originalitu výskumu. V predložennom návrhu absentujú atribúty kvalitného doktorandského štúdia, ako aj štandardizované výstupy. Diskutovalo sa o prijímaní doktorandov bez finančnej záruky zo strany štátu. Doktorandi sú pre vysokú školu „rodinným striebrým“, niektoré univerzity už v súčasnosti poskytujú doktorandské štipendiá z vlastných mimodotačných zdrojov. V súčasnosti študuje na Univerzite Komenského v Bratislave a Slovenskej technickej univerzite v Bratislave polovica všetkých doktorandov, ale počet doktorandov každoročne klesá.

SRK podporuje postdoktorandské pozície, treba prijať také právne a finančné podmienky, aby vysoké školy mohli prijímať aj mladých výskumníkov zo zahraničia.

Ak majú byť dosiahnuté zmeny ku kvalite, musí byť bezodkladne navýšené financovanie vysokého školstva, vedy a výskumu, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti.

K cieľu VŠ-2-2

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD.

SRK súhlasí s požiadavkou hodnotenia kvality vedeckých výstupov vysokých škôl. Model RAE/REF je zameraný na excelentnú vedu a preto by SRK mala žiadať diferencované financovanie výskumných kapacít. Dôraz má byť kladený na vyvážené a proporčné financovanie vedy. Slabým miestom slovenskej vedy je citovanosť, keďže štát doteraz zdôrazňoval publikačnú činnosť, negatívnym prvkom sú autocity, ktoré by mali byť vylúčené. Podpora vedy a jej financovanie a kategorizácia vysokých škôl úzko súvisia.

VŠ-2-3

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.

Členovia SRK namietali voči nejasnej a nekompatibilnej formulácii textu.

VŠ-2-4

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., doc. Mária Heinzová, ArtD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Body 2-3 a 2-4 sú spojené, podľa členov SRK je cieľ nejasne formulovaný a v návrhu nie sú dostatočne špecifikované oblasti hodné zreteľa.

VŠ-2-5

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., Dr. h. c. doc. Ing. Jozef Matúš, CSc., prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD. a prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.

Text je nevhodne a nesprávne sformulovaný. Členovia SRK žiadajú radikálne zvýšiť finančné prostriedky v grantových agentúrach a znížiť administratívnu záťaž a prekážky, ako aj zabezpečiť transparentnosť fungovania schém. V cieľi treba doplniť priority štátnej vednej politiky a doplniť o opatrenia z Podkladov k diskusii - návrh 4-02-05 zo str. 9-10.

VŠ-2-6

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., Dr. h. c. doc. Ing. Jozef Matúš, CSc., prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi, prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD.

Členovia SRK žiadajú, aby sa cieľ zameril na rozvoj, intenzívne využívanie a udržateľnosť výskumných centier a vedeckých parkov. Štát totiž má definovať svoju vednú politiku, všade vo svete sú univerzity zodpovedné za základný a čiastočne aj za aplikovaný výskum. Návrh „Národného programu ...“ okrem iného nezohľadňuje aj angažovanosť vysokých škôl v kreatívnom priemysle.

Časť 3. Vysoká angažovanosť vysokých škôl v oblasti špecifických služieb podporujúcich rozvoj spoločnosti a regiónov Slovenska

Podľa členov SRK je celá časť 3 formulovaná všeobecne a obsahovo nedostatočne.

VŠ-4-1

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD.

Text je konštatovaním všeobecných faktov, ale neuvádza bližšie podrobnosti o úrovni financovania a časový harmonogram. SRK prijala k Návrhu programového vyhlásenia vlády SR a v nadväznosti na Deklaráciu na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy v Slovenskej republike zo 17. februára 2016 stanovisko aj k financovaniu vysokého školstva (na zasadnutí 20. apríla 2016 v Nitre). Stanovisko bolo opakovane súčasťou uznesení na ďalších zasadnutiach SRK (14. októbra 2016

v Trnave a 13. decembra 2016 v Nitre). Rektorky a rektori žiadajú zvyšovať financovanie vysokých škôl z verejných zdrojov každoročne o 60 mil. eur (mimo EŠIF, sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd).

VŠ-4-2

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Podľa členov SRK je zámer v úvodnej časti nezrozumiteľne formulovaný. SRK podporuje udržateľný spôsob financovania vysokých škôl a dotačné zmluvy na trojročné obdobie.

VŠ-4-3

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD. a prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Cieľom rezortu má byť jednoznačné určenie kompetencií, práv a povinností ako odporučila aj Európska asociácia univerzít v Sektorovej správe (2008). Podpora a zvyšovanie autonómie vysokých škôl má byť ústredným motívom celej reformy v sektore.

VŠ-4-4

V diskusii vystúpil: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Bod je pokračovaním VŠ-4-3. S cieľom treba súhlasiť, ale argumenty predkladateľa v komentári sú nejasné. Cieľ má zabezpečiť posilnenie autonómie a integrity vysokej školy.

VŠ-4-5

V diskusii vystúpil: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Všeobecne formulovaný zámer.

Prezident uzatvoril pripomienkovanie návrhu „Národného programu ...“ a otvoril diskusiu k internému dokumentu „Podklady ...“. Dokument označil za pomerne konzistentný a vyvážený. Z diskusie k charakteru dokumentu vyplýva, že členovia SR odporúčajú jeho zapracovanie do „Národného programu ...“ po odstránení niektorých obsahových a formálnych nedostatkov.

Časť 1. Zabezpečovanie kvality

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., doc. Ing. Vladimír Hladlovský, PhD.

Členovia SRK súhlasia s navrhovanými opatreniami, žiadajú kvalifikovanú revíziu Sústavy ŠO, ale návrh redukcie na 30 – 40 ŠO považujú za nereálny.

Časť 2. Obsadzovanie pracovných miest profesorov a docentov

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., Dr. h. c. doc. Ing. Jozef Matúš, CSc., Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi

Členovia SRK vyslovili všeobecný súhlas s 2. variantom, sú za zachovanie súčasného stavu s legislatívnymi úpravami. V súlade s autonómiou má byť obmedzené zasahovanie štátu do procesu. Do návrhu žiadajú začleniť aj ArtD.

Časť 3. Kategorizácia vysokých škôl

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD.

Členovia SRK už na 79. zasadnutí upozornili na chýbajúcu analýzu súčasného stavu a vítajú predložené upresnenie zámeru. Žiadajú upresniť opatrenie 1-11-04 na str. 4.

Časť 4. Riadenie

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD.

Členovia SRK vítajú predložené opatrenia okrem bodu 4-3-03 na str. 5, ktorý žiadajú vypustiť.

Časť 5. Financovanie

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD., doc. Mária Heinzová, ArtD., prof. Ing. Robert Redhammer, PhD., doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.

SRK zotrúva na svojich uzneseniach a stanoviskách o každoročnom zvyšovaní financovania vysokých škôl z verejných zdrojov. Členovia SRK žiadajú aplikovať opatrenie 4-01.03 na str. 7 so špecifikáciou na národné pomery. Návrh v časti 4-02 „Alokácia ...“ obsahuje veľa čiastkových opatrení, ktoré by mali zohľadňovať subordináciu. Niektoré opatrenia nemajú koncepčnú povahu a mali by byť súčasťou dokumentu ako príloha. Členovia SRK odporúčajú v opatrení 4-02.02 na str. 9 vytvoriť porovnateľné váhy v hodnotení publikačnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pri fungovaní existujúcich parametrov. V rámci opatrenia 4-02.05 na str. 9 podporujú súťaživý model s podmienkou navýšenia rozpočtu o dodatočné zdroje, podporu by mal rezort zamerať na kolektívy a nie jednotlivcov. Opatreniu 4-02.08 na str. 10 vyčítajú nízke navrhované prostriedky na excelentnú vedu. Opatrenie 4-02.09 na str. 10 považujú za príliš špecifické. V opatrení 4-02.12 na str. 11 žiadajú zaviesť špecifické financovanie pre umelecké vysoké školy. Opatrenie 4-02.18 na str. 11 žiadajú vypustiť, pretože ho nepovažujú za cieľ vysokoškolskej reformy.

Prezident SRK ukončil diskusiu k „Podkladom ...“ a následne aj prvý deň rokovania.

80. zasadnutie SRK pokračovalo dňa 13. januára 2017, na ktorom boli prítomní 18 rektori verejných vysokých škôl, jeden rektor štátnej vysokej školy a jedna rektorka súkromnej vysokej školy - nositeľka kuriálneho hlasu. Spolu bolo prítomných 20 členov s hlasovacím právom.

Prezident SRK predložil návrh stanoviska k návrhu Národného programu a Podkladov k diskusii, ktoré vychádza z diskusie členov SRK. Každý bod stanoviska bol prediskutovaný a prípadne upravený. Každý bod bol jednomyselne prijatý prítomnými členmi SRK. Na záver členovia SRK všeobecným súhlasom podporili konečnú podobu stanoviska. Nasleduje znenie prijatého stanoviska:

Slovenská rektorská konferencia („SRK“) sa oboznámila s návrhom Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania (Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva). Oceňuje zámer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“) sústrediť pozornosť na kvalitu činnosti vysokých škôl na Slovensku a vykonať zásadné reformy v kľúčových oblastiach ich poslania.

- a) *SRK konštatuje, že materiál neobsahuje aktuálne východiská, analýzu slabých a silných stránok vysokoškolského sektora, ani komplexné systémové riešenia na dosiahnutie určených cieľov. Žiadame, aby aplikovateľný dokument tohto druhu bol vypracovaný na základe hĺbkovej spoločenskej, ekonomickej a kultúrnej analýzy potrieb slovenskej spoločnosti na nasledujúce obdobie, vrátane zohľadnenia hodnoty dlhodobej akademickej kultúry v našom regióne, princípu univerzitnej autonómie a s rešpektovaním akademických práv a slobôd.*
- b) *SRK očakáva, že Národný program bude obsahovať práve takéto koncepčné a systémové predpoklady. SRK je presvedčená, že spoločnými silami je možné dospieť k ucelenej, realistickej a progresívnej koncepcii rozvoja vysokého školstva.*

- c) SRK sa nestotožňuje s viacerými kľúčovými bodmi predloženého materiálu. Konštatuje, že národný program je všeobecne formulovaný, navrhnuté ciele sú skôr zámermi a dokumentu chýba koncepcia a konkrétne, časovo vymedzené a merateľné ciele.
- d) SRK žiada doplniť problematiku umeleckého vzdelávania a tvorivej umeleckej činnosti, ktoré v návrhu úplne absentujú, pritom sú súčasťou vysokoškolského sektora a majú svoje významné miesto aj v slovenskej spoločnosti.
- e) SRK žiada podrobnejšie sa venovať problematike vedy, výskumu a inováciám, ktorá je v návrhu spracovaná nedostatočne.
- f) SRK odporúča zmenu názvu dokumentu Učiace sa Slovensko.

SRK odporúča dopracovanie Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva o interný dokument „Podklady k diskusii o Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, časť VŠ“ (11. 1. 2017) pri rešpektovaní nasledujúcich pripomienok tak, aby realizácia reformy reflektovala súčasné a budúce hospodárske, sociálne a kultúrne potreby slovenskej spoločnosti:

- a) Žiadame posilnenie autonómie vysokých škôl a zjednodušenie ich riadenia s dôrazom na integritu vysokej školy.
- b) Podporujeme diverzifikáciu vysokých škôl založenú na definovaní poslania vysokej školy s tým, že poslanie bude prepojené s novým systémom hodnotenia kvality, s novým spôsobom hodnotenia vedecko-výskumnej a tvorivej činnosti a prepojené aj so systémom financovania.
- c) Zvýšenie kvality a zmenu fungovania vysokých škôl nie je možné dosiahnuť bez výrazného navýšenia finančných prostriedkov s tým, že spôsob alokácie na jednotlivé vysoké školy bude zohľadňovať najlepšie európske skúsenosti v tejto oblasti.
- d) Pri vytváraní nového systému zabezpečovania kvality odporúčame postupovať podľa českého modelu.
- e) Žiadame ponechať súčasný stav habilitácií a inaugurácií a žiadame legislatívnu úpravu s posilnením autonómie vysokých škôl. Vysoké školy si stanovujú aj podmienky a kritériá pre prijímanie významných odborníkov zo zahraničia a z praxe na funkčné miesta.
- f) Žiadame vypustiť z materiálu návrh na diskusiu o spoplatnení štúdia pre študentov prijatých nad limit verejných zdrojov.

SRK žiada, aby minister školstva, vedy, výskumu a športu predložil na vyjadrenie orgánom reprezentácie vysokých škôl prepracovaný návrh národného programu.

K jednotlivým cieľom:

Časť 2.1 Kvalitné VŠ vzdelávanie, dostupné pre všetkých, ktorí preukážu predpoklady na jeho úspešné absolvovanie, otvorené zahraničiu a praxi

VŠ-1-1

Ďalšie zvyšovanie počtu študentov nie je adekvátne štruktúre slovenského trhu práce. Cieľ sa má zamerať na zvyšovanie kvality uchádzačov a absolventov, pedagógov, výskumu a tvorivej činnosti a orientovať vysokoškolské vzdelávanie na plnenie potrieb spoločnosti. Kvalitné vysoké školstvo nemá byť cieľom, ale prostriedkom.

VŠ-1-2

Návrh je pokračovaním predchádzajúceho bodu 1-1. Konštatujeme, že v návrhu absentuje konkretizácia nového modelu. Podporujeme inštitucionálnu akreditáciu a prechod na akreditáciu študijných odborov viazanú na personálnu garanciu pracoviska.

VŠ-1-3

SRK dlhodobo podporuje transformáciu/zriadenie agentúry na hodnotenie kvality v súlade s kritériami ENQA, ktorá bude zaradená do registra EQAR ako plnohodnotný člen medzinárodného združenia ENQA. SRK víta možnosť medzinárodnej akreditácie, ale nesúhlasí, aby národná agentúra bola kompetentná spochybniť rozhodnutie inej hodnotiacej agentúry z registra EQAR.

VŠ-1-4

Ide o zámer ako VŠ-1-1. Pre učiteľov treba v systéme vytvoriť motivačné prvky a prijať konkrétne opatrenia.

VŠ-1-5

SRK žiada ponechať súčasný stav habilitácií a inaugurácií a žiada legislatívnu úpravu s posilnením autonómie vysokých škôl. Vysoké školy si stanovujú aj podmienky a kritériá pre prijímanie významných odborníkov zo zahraničia a z praxe na funkčné miesta („Podklady ...“ v časti 2. Obsadzovanie pracovných miest profesorov a docentov - 2. variant, str. 3“). Súčasná prax je motiváciou pre mladých tvorivých pracovníkov vysokých škôl.

VŠ-1-6

SRK súhlasí s kvalifikovanou revíziou a redukciou Sústavy ŠO v súlade so zmenami v procesoch zabezpečovania kvality (akreditácie).

VŠ-1-7

Preformulovať a doplniť cieľ o finančné mechanizmy aj v partnerstve s inými rezortmi/sektormi. SRK nepodporuje zriadenie špecializovanej prognostickej inštitúcie, keďže v súčasnosti už existujú odborné kapacity tohto typu.

VŠ-1-8

Ide o konštatovanie súčasného stavu, v sektore nie sú prekážky zamestnávania odborníkov z praxe. Treba však odstrániť existujúce právne prekážky tvorby spoločných študijných programov, podporovať programy v cudzích jazykoch a vytvoriť finančné zázemie.

VŠ-1-9

V rámci autonómie vysokých škôl riešiť podmienky pre realizáciu liberálnych štúdií.

VŠ-1-10

Odporúčame preformulovať ako cieľ.

VŠ-1-11

SRK odporúča formuláciu podľa „Podkladov ...“ časť 3. Kategorizácia vysokých škôl. Z uvedených opatrení navrhujeme vypustiť 1-11-04.

VŠ-1-12

Návrh by sa mal zamerať na systémové zlepšenie podmienok štúdia s cieľom zvýšiť jeho atraktivnosť na slovenských vysokých školách.

VŠ-1-13

SRK podporuje celoživotné, ďalšie, doplnkové vzdelávanie a zároveň odporúča v oblasti externého štúdia návrat k predchádzajúcemu modelu štandardnej dĺžky (rovnaká kvalita, náročnosť a dĺžka štúdia v dennej a externej forme).

2.2. Kvalitný VŠ výskum tvoriaci jadro výskumného potenciálu Slovenska

SRK konštatuje, že navrhované ciele v časti 2.2 nezodpovedajú realite a potrebám slovenskej vedy, pretože univerzity a vysoké školy predstavujú ťažiskovú kapacitu výskumného potenciálu Slovenska na medzinárodnej úrovni.

Slovenská veda nevyhnutne potrebuje modernú infraštruktúru.

VŠ-2-1

Doktorandské vzdelávanie je jednou z najväčších výziev v sektore. Jeho základom musia byť Salzburkské princípy I. a II., ktoré zdôrazňujú excelentnosť a originalitu výskumu. V predložennom návrhu absentujú atribúty kvalitného doktorandského štúdia, štandardizované výstupy. SRK podporuje postdoktorandské pozície, žiadame prijať také právne a finančné podmienky, aby vysoké školy mohli prijímať aj mladých výskumníkov zo zahraničia. Ak majú byť dosiahnuté zmeny ku kvalite, musí byť bezodkladne navýšené financovanie vysokého školstva, vedy a výskumu a umeleckej činnosti.

VŠ-2-2

SRK súhlasí s požiadavkou hodnotenia kvality vedeckých výstupov.

VŠ-2-3

Odporúčame upraviť formuláciu, ktorá je zmätočná.

VŠ-2-4

V návrhu nie sú dostatočne špecifikované oblasti.

VŠ-2-5

SRK žiada radikálne zvýšiť finančné prostriedky v grantových agentúrach a znížiť administratívnu záťaž a prekážky a zabezpečiť transparentnosť fungovania grantových agentúr. Doplniť o zadenovanie priorit štátnej vednej politiky (doplniť navrhovanými opatreniami z „Podkladov ...“ návrh 4-02.05 str. 9-10).

VŠ-2-6

SRK žiada, aby sa uvedeným cieľom dosiahol rozvoj, intenzívne využívanie a udržateľnosť výskumných centier a vedeckých parkov.

3. Vysoká angažovanosť VŠ v oblasti špecifických služieb podporujúcich rozvoj spoločnosti a regiónov Slovenska

Celá časť je formulovaná všeobecne a obsahovo nedostatočne.

4. Efektívne fungujúce vysoké školstvo

VŠ-4-1

SRK žiada zvyšovať financovanie vysokých škôl z verejných zdrojov každoročne o min. 60 mil. eur (mimo EŠIF, sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd) tak, aby bola zabezpečená úroveň kvality vzdelávania, vedeckovýskumnej, umeleckej a inej tvorivej činnosti na vysokých školách v súlade so záväzkom vlády SR vyjadreným v „Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 - 2020“, ktorá deklarovala „výrazné zvýšenie verejnej investície do školstva“.

VŠ-4-2

Nejasne a nezrozumiteľne formulovaný zámer. Žiadame upraviť formuláciu úvodnej časti. SRK podporuje udržateľný spôsob financovania vysokých škôl a dotačné zmluvy na trojročné obdobie.

VŠ-4-3

Cieľ má dosiahnuť zefektívnenie kompetencií orgánov vysokej školy tak, ako ich odporučila Európska asociácia univerzít v Sektorovej správe (2008) v súlade s autonómiou vysokých škôl.

VŠ-4-4

Je pokračovaním VŠ-4-3.

SRK súhlasí s cieľom, ale argumenty predkladateľa v komentári nepovažujeme za jasné. Cieľ má zabezpečiť posilnenie autonómie a integrity vysokých škôl.

VŠ-4-5

Všeobecne naformulovaný zámer.

Pripomienky k internému dokumentu „Podklady k diskusii o Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, časť VŠ (11. 1. 2017)“

SRK považuje materiál za pomerne konzistentný a vyvážený. Odporúčame odstrániť niektoré obsahové a formálne nedostatky, zapracovať do Národného programu a následne predložiť orgánom reprezentácie vysokých škôl na vyjadrenie.

1. Zabezpečovanie kvality

- SRK súhlasí s navrhovanými opatreniami. V rámci revízie ŠO žiadame kvalifikovanú revíziu. Návrh na 30 – 40 ŠO je nereálny.

2. Obsadzovanie pracovných miest profesorov a docentov s legislatívnymi úpravami

- SRK súhlasí s 2. variantom. Do návrhu žiadame začleniť aj ArtD.

3. Kategorizácia VŠ

- Žiadame opatrenie 1-11-04 (str. 4) upresniť.

4. Riadenie

- Víťame predložené opatrenia okrem bodu 4-3-03 (str. 5), ktorý žiadame vypustiť.

5. Financovanie

- SRK žiada zvyšovať financovanie vysokých škôl z verejných zdrojov každoročne o min. 60 mil. eur (mimo EŠIF, sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd) tak, aby bola zabezpečená úroveň kvality vzdelávania, vedeckovýskumnej, umeleckej a inej tvorivej činnosti na vysokých školách v súlade so záväzkom vlády SR vyjadreným v „Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 - 2020“, ktorá deklarovala „výrazné zvýšenie verejnej investície do školstva“.
- Opatrenie 4-01.03 (str. 7) žiadame aplikovať so špecifikáciou na národné pomery.
- Návrh v časti 4-02 „Alokácia ...“ obsahuje veľa čiastkových opatrení, ktoré by mali zohľadňovať subordináciu. Niektoré opatrenia nemajú koncepčnú povahu a navrhujeme ich ako prílohu. K niektorým návrhom máme nasledujúce výhrady:
 - o V opatrení 4-02.02 (str. 9) Pri zvažovaní fungovania existujúcich parametrov vytvoriť porovnateľné váhy v hodnotení publikačnej a umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti.
 - o Opatrenie 4-02.05 (str. 9) Podporujeme súťaživý model s podmienkou dodatočných zdrojov a podporu orientovať na kolektívy a nie jednotlivcov.
 - o Opatrenie 4-02.08 (str. 10) Navrhované prostriedky na excelentnú vedu považujeme za nízke.
 - o Opatrenie 4-02.09 (str. 10) je príliš špecifické.
 - o V opatrení 4-02.12 (str.11) žiadame zaviesť špecifické financovanie pre umelecké školy. „V dlhodobom zámere rozvoja vysokých škôl MŠ zvýšiť podiel finančných prostriedkov pre umelecké vysoké školy, ktorý bude zohľadňovať ich špecifické postavenie.....“
 - o Opatrenie 4-02.18 (str. 11) žiadame vypustiť, nepovažujeme také opatrenie za cieľ vysokoškolskej reformy.

Z rokovania odišla prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., počet prítomných členov SRK s hlasovacím právom sa znížil na 19.

K bodu 7 - Rôzne

Prezident SRK informoval členov o návrhu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Kataríny Cséfalvayovej na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o rokovaní prezídia SRK s niektorými poslancami Národnej rady SR a s ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Návrh upravuje nezlučiteľnosť funkcií rektora a dekana s funkciami vedúcich zamestnancov vysokej školy, teda aj vedúcimi katedier, čo je v rozpore s názorom sekcie vládnej legislatívy.

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD. a prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD.

Prof. RNDr. Pavol Sovák, PhD. informoval o dodatočnej 1 miliarde eur v štátnom rozpočte v r. 2017 nad rámec schváleného štátneho rozpočtu a požiadal prezídium SRK, aby pripomenulo predsedovi vlády SR prísľub vyčleniť 50 mil. eur na rekonštrukciu ubytovacích kapacít verejných vysokých škôl podľa kritérií schválených na 74. zasadnutí SRK 14. januára 2016. Prezident SRK informoval o svojich aktivitách v súvislosti s prijatým uznesením.

Dr. h. c. do. Ing. Jozef Matúš, CSc. upozornil na retroaktivitu zavedenú do Metodiky rozpisu dotácie na verejné vysoké školy zo štátneho rozpočtu v r. 2017 pri aplikácii tzv. Beallovho zoznamu ako jedného z kritérií MŠVVaŠ SR. SRK uznesením zo 79. zasadnutia z 13. decembra 2016 odporúča využívať Beallove kritéria identifikácie predátorských vydavateľov.

V diskusii vystúpili: prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD., doc. Ing. Jozef Habánik, PhD., prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.

Členovia SRK v diskusii upozorňujú, že „Metodika rozpisu ...“ by nemala používať kritéria s retroaktívnym charakterom. Databázy Scopus a Web of Science však nemôžu byť zárukou kvality publikačnej činnosti, pretože ich cieľom nie je posudzovať kvalitu, ale zhromažďovať dáta o publikačnej činnosti.

Na záver sa prezident SRK poďakoval prítomným členom SRK a hosťom za účasť na zasadnutí, doc. Ing. Vladimírovi Hiadlovskému, PhD. za možnosť konať zasadnutie v spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici. Termín a miesto ďalšieho zasadnutia SRK budú oznámené priebežne prostredníctvom sekretariátu.

Tále 13. januára 2017

Zapísala: Mgr. Mária Čikešová

.....
prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.
prezident Slovenskej rektorskej konferencie

Overovatelia:

prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD.

.....

prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.

.....

**Stanovisko z 80. zasadnutia SRK, ktoré sa konalo
12. – 13. januára 2017 na Táloch**

Slovenská rektorská konferencia („SRK“) sa oboznámila s návrhom Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania (Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva). Oceňuje zámer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“) sústrediť pozornosť na kvalitu činnosti vysokých škôl na Slovensku a vykonať zásadné reformy v kľúčových oblastiach ich poslania.

- a) SRK konštatuje, že materiál neobsahuje aktuálne východiská, analýzu slabých a silných stránok vysokoškolského sektora, ani komplexné systémové riešenia na dosiahnutie určených cieľov. Žiadame, aby aplikovateľný dokument tohto druhu bol vypracovaný na základe hĺbkovej spoločenskej, ekonomickej a kultúrnej analýzy potrieb slovenskej spoločnosti na nasledujúce obdobie, vrátane zohľadnenia hodnoty dlhodobej akademickej kultúry v našom regióne, princípu univerzitnej autonómie a s rešpektovaním akademických práv a slobôd.
- b) SRK očakáva, že Národný program bude obsahovať práve takéto koncepčné a systémové predpoklady. SRK je presvedčená, že spoločnými silami je možné dospieť k ucelenej, realistickej a progresívnej koncepcii rozvoja vysokého školstva.
- c) SRK sa nestotožňuje s viacerými kľúčovými bodmi predloženého materiálu. Konštatuje, že národný program je všeobecne formulovaný, navrhnuté ciele sú skôr zámermi a dokumentu chýba koncepcia a konkrétne, časovo vymedzené a merateľné ciele.
- d) SRK žiada doplniť problematiku umeleckého vzdelávania a tvorivej umeleckej činnosti, ktoré v návrhu úplne absentujú, pritom sú súčasťou vysokoškolského sektora a majú svoje významné miesto aj v slovenskej spoločnosti.
- e) SRK žiada podrobnejšie sa venovať problematike vedy, výskumu a inováciám, ktorá je v návrhu spracovaná nedostatočne.
- f) SRK odporúča zmenu názvu dokumentu Učiace sa Slovensko.

SRK odporúča dopracovanie Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva o interný dokument „Podklady k diskusii o Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, časť VŠ“ (11. 1. 2017) pri rešpektovaní nasledujúcich pripomienok tak, aby realizácia reformy reflektovala súčasné a budúce hospodárske, sociálne a kultúrne potreby slovenskej spoločnosti:

- a) Žiadame posilnenie autonómie vysokých škôl a zjednodušenie ich riadenia s dôrazom na integritu vysokej školy.
- b) Podporujeme diverzifikáciu vysokých škôl založenú na definovaní poslania vysokej školy s tým, že poslanie bude prepojené s novým systémom hodnotenia kvality, s novým spôsobom hodnotenia vedecko-výskumnej a tvorivej činnosti a prepojené aj so systémom financovania.
- c) Zvýšenie kvality a zmenu fungovania vysokých škôl nie je možné dosiahnuť bez výrazného navýšenia finančných prostriedkov s tým, že spôsob alokácie na jednotlivé vysoké školy bude zohľadňovať najlepšie európske skúsenosti v tejto oblasti.
- d) Pri vytváraní nového systému zabezpečovania kvality odporúčame postupovať podľa českého modelu.
- e) Žiadame ponechať súčasný stav habilitácií a inaugurácií a žiadame legislatívnu úpravu s posilnením autonómie vysokých škôl. Vysoké školy si stanovujú aj podmienky a kritériá pre prijímanie významných odborníkov zo zahraničia a z praxe na funkčné miesta.
- f) Žiadame vypustiť z materiálu návrh na diskusiu o spoplatnení štúdia pre študentov prijatých nad limit verejných zdrojov.

SRK žiada, aby minister školstva, vedy, výskumu a športu predložil na vyjadrenie orgánom reprezentácie vysokých škôl prepracovaný návrh národného programu.

K jednotlivým cieľom:

Časť 2.1 Kvalitné VŠ vzdelávanie, dostupné pre všetkých, ktorí preukážu predpoklady na jeho úspešné absolvovanie, otvorené zahraničiu a praxi

VŠ-1-1

Ďalšie zvyšovanie počtu študentov nie je adekvátne štruktúre slovenského trhu práce. Cieľ sa má zamerať na zvyšovanie kvality uchádzačov a absolventov, pedagógov, výskumu a tvorivej činnosti a orientovať vysokoškolské vzdelávanie na plnenie potrieb spoločnosti. Kvalitné vysoké školstvo nemá byť cieľom, ale prostriedkom.

VŠ-1-2

Návrh je pokračovaním predchádzajúceho bodu 1-1. Konštatujeme, že v návrhu absentuje konkretizácia nového modelu. Podporujeme inštitucionálnu akreditáciu a prechod na akreditáciu študijných odborov viazanú na personálnu garanciu pracoviska.

VŠ-1-3

SRK dlhodobo podporuje transformáciu/zriadenie agentúry na hodnotenie kvality v súlade s kritériami ENQA, ktorá bude zaradená do registra EQAR ako plnohodnotný člen medzinárodného združenia ENQA. SRK víta možnosť medzinárodnej akreditácie, ale nesúhlasí, aby národná agentúra bola kompetentná spochybniť rozhodnutie inej hodnotiacej agentúry z registra EQAR.

VŠ-1-4

Ide o zámer ako VŠ-1-1. Pre učiteľov treba v systéme vytvoriť motivačné prvky a prijať konkrétne opatrenia.

VŠ-1-5

SRK žiada ponechať súčasný stav habilitácií a inaugurácií a žiada legislatívnu úpravu s posilnením autonómie vysokých škôl. Vysoké školy si stanovujú podmienky a kritériá pre prijímanie významných odborníkov zo zahraničia a z praxe na funkčné miesta („Podklady ...“ v časti 2. Obsadzovanie pracovných miest profesorov a docentov - 2. variant, str. 3“). Súčasná prax je motiváciou pre mladých tvorivých pracovníkov vysokých škôl.

VŠ-1-6

SRK súhlasí s kvalifikovanou revíziou a redukciou Sústavy ŠO v súlade so zmenami v procesoch zabezpečovania kvality (akreditácie).

VŠ-1-7

Preformulovať a doplniť cieľ o finančné mechanizmy aj v partnerstve s inými rezortmi/sektormi. SRK nepodporuje zriadenie špecializovanej prognostickej inštitúcie, keďže v súčasnosti už existujú odborné kapacity tohto typu.

VŠ-1-8

Ide o konštatovanie súčasného stavu, v sektore nie sú prekážky zamestnávania odborníkov z praxe. Treba však odstrániť existujúce právne prekážky tvorby spoločných študijných programov, podporovať programy v cudzích jazykoch a vytvoriť finančné zázemie.

VŠ-1-9

V rámci autonómie vysokých škôl riešiť podmienky pre realizáciu liberálnych štúdií.

VŠ-1-10

Odporúčame preformulovať ako cieľ.

VŠ-1-11

SRK odporúča formuláciu podľa Podkladov ... časť 3. Kategorizácia vysokých škôl. Z uvedených opatrení navrhujeme vypustiť 1-11-04.

VŠ-1-12

Návrh by sa mal zamerať na systémové zlepšenie podmienok štúdia s cieľom zvýšiť jeho atraktivnosť na slovenských vysokých školách.

VŠ-1-13

SRK podporuje celoživotné, ďalšie, doplnkové vzdelávanie a zároveň odporúča v oblasti externého štúdia návrat k predchádzajúcemu modelu štandardnej dĺžky (rovnaká kvalita, náročnosť a dĺžka štúdia v dennej a externej forme).

2.2. Kvalitný VŠ výskum tvoriaci jadro výskumného potenciálu Slovenska

SRK konštatuje, že navrhované ciele v časti 2.2 nezodpovedajú realite a potrebám slovenskej vedy, pretože univerzity a vysoké školy predstavujú ťažiskovú kapacitu výskumného potenciálu Slovenska na medzinárodnej úrovni.

Slovenská veda nevyhnutne potrebuje modernú infraštruktúru.

VŠ-2-1

Doktorandské vzdelávanie je jednou z najväčších výziev v sektore. Jeho základom musia byť Salzburské princípy I. a II., ktoré zdôrazňujú excelentnosť a originalitu výskumu. V predložennom návrhu absentujú atribúty kvalitného doktorandského štúdia, štandardizované výstupy. SRK podporuje postdoktorandské pozície, žiadame prijať také právne a finančné podmienky, aby vysoké školy mohli prijímať aj mladých výskumníkov zo zahraničia. Ak majú byť dosiahnuté zmeny ku kvalite, musí byť bezodkladne navýšené financovanie vysokého školstva, vedy a výskumu a umeleckej činnosti.

VŠ-2-2

SRK súhlasí s požiadavkou hodnotenia kvality vedeckých výstupov.

VŠ-2-3

Odporúčame upraviť formuláciu, ktorá je zmätočná.

VŠ-2-4

V návrhu nie sú dostatočne špecifikované oblasti.

VŠ-2-5

SRK žiada radikálne zvýšiť finančné prostriedky v grantových agentúrach a znížiť administratívnu záťaž a prekážky a zabezpečiť transparentnosť fungovania grantových agentúr. Doplniť o zadefinovanie priorít štátnej vednej politiky (doplniť navrhovanými opatreniami z „Podkladov ...“ návrh 4-02-05 str. 9-10).

VŠ-2-6

SRK žiada, aby sa uvedeným cieľom dosiahol rozvoj, intenzívne využívanie a udržateľnosť výskumných centier a vedeckých parkov.

3. Vysoká angažovanosť VŠ v oblasti špecifických služieb podporujúcich rozvoj spoločnosti a regiónov Slovenska

Celá časť je formulovaná všeobecne a obsahovo nedostatočne.

4. Efektívne fungujúce vysoké školstvo

VŠ-4-1

SRK žiada zvyšovať financovanie vysokých škôl z verejných zdrojov každoročne o min. 60 mil. eur (mimo EŠIF, sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd) tak, aby bola zabezpečená úroveň kvality vzdelávania, vedeckovýskumnej, umeleckej a inej tvorivej činnosti na vysokých školách v súlade so záväzkom vlády SR vyjadreným v „Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 - 2020“, ktorá deklarovala „výrazné zvýšenie verejnej investície do školstva“.

VŠ-4-2

Nejasne a nezrozumiteľne formulovaný zámer. Žiadame upraviť formuláciu úvodnej časti. SRK podporuje udržateľný spôsob financovania vysokých škôl a dotačné zmluvy na trojročné obdobie.

VŠ-4-3

Cieľ má dosiahnuť zefektívnenie kompetencií orgánov vysokej školy tak, ako ich odporučila Európska asociácia univerzít v Sektorovej správe (2008) v súlade s autonómiou vysokých škôl.

VŠ-4-4

Je pokračovaním VŠ-4-3.

SRK súhlasí s cieľom, ale argumenty predkladateľa v komentári nepovažujeme za jasné. Cieľ má zabezpečiť posilnenie autonómie a integrity vysokých škôl.

VŠ-4-5

Všeobecne naformulovaný zámer.

Pripomienky k internému dokumentu „Podklady k diskusii o Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, časť VŠ (11. 1. 2017)“

SRK považuje materiál za pomerne konzistentný a vyvážený. Odporúčame odstrániť niektoré obsahové a formálne nedostatky, zapracovať do Národného programu a následne predložiť orgánom reprezentácie vysokých škôl na vyjadrenie.

1. Zabezpečovanie kvality

- SRK súhlasí s navrhovanými opatreniami. V rámci revízie ŠO žiadame kvalifikovanú revíziu. Návrh na 30 – 40 ŠO je nereálny.

2. Obsadzovanie pracovných miest profesorov a docentov s legislatívnymi úpravami

- SRK súhlasí s 2. variantom. Do návrhu žiadame začleniť aj ArtD.

3. Kategorizácia VŠ

- Žiadame opatrenie 1-11-04 (str. 4) upresniť.

4. Riadenie

- Vítame predložené opatrenia okrem bodu 4-3-03 (str. 5), ktorý žiadame vypustiť.

5. Financovanie

- SRK žiada zvyšovať financovanie vysokých škôl z verejných zdrojov každoročne o min. 60 mil. eur (mimo EŠIF, sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd) tak, aby bola zabezpečená úroveň kvality vzdelávania, vedeckovýskumnej, umeleckej a inej tvorivej činnosti na vysokých školách v súlade so záväzkom vlády SR vyjadreným v „Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 - 2020“, ktorá deklarovala „výrazné zvýšenie verejnej investície do školstva“.
- Opatrenie 4-01-03 (str. 7) žiadame aplikovať so špecifikáciou na národné pomery.
- Návrh v časti 4-02 „Alokácia ...“ obsahuje veľa čiastkových opatrení, ktoré by mali zohľadňovať subordináciu. Niektoré opatrenia nemajú koncepčnú povahu a navrhujeme ich ako prílohu. K niektorým návrhom máme nasledujúce výhrady:
 - o V opatrení 4-02.02 (str. 9) Pri zvažovaní fungovania existujúcich parametrov vytvoriť porovnateľné váhy v hodnotení publikačnej a umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti.
 - o Opatrenie 4-02.05 (str. 9) Podporujeme súťaživý model s podmienkou dodatočných zdrojov a podporu orientovať na kolektívy a nie jednotlivcov.
 - o Opatrenie 4-02.08 (str. 10) Navrhované prostriedky na excelentnú vedu považujeme za nízke.
 - o Opatrenie 4-02.09 (str. 10) je príliš špecifické.
 - o V opatrení 4-02.12 (str.11) žiadame zaviesť špecifické financovanie pre umelecké školy. „V dlhodobom zámere rozvoja vysokých škôl MŠ zvýšiť podiel finančných prostriedkov pre umelecké vysoké školy, ktorý bude zohľadňovať ich špecifické postavenie.....“
 - o Opatrenie 4-02.18 (str. 11) žiadame vypustiť, nepovažujeme také opatrenie za cieľ vysokoškolskej reformy.

Tále 12. a 13. januára 2017

prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc.
prezident Slovenskej rektorskej konferencie